

Sygnatura akt III C 1145/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie, w Wydziale III Cywilnym,

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR Grzegorz Szacon

Protokolant: Stażysta Natalia Czaban

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 r., w S.,

na rozprawie,

sprawy z powództwa Miejskiego Rzecznika Konsumentów w S.,

działającego na rzecz E. K. (1),

przeciwko pozwanemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.,

o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego

I. ustala, że umowa o nazwie U. (...) Paliwa Gazowego (...)_UK z dnia 07 lipca 2017 roku, zawarta w S. pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., a E. K. (1) jest nieważna;

II. ustala, że roszczenie powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wynikające z wyliczenia kary umownej za przedterminowe zerwanie umowy wskazanej w punkcie I-szym wyroku nie istnieje;

III. odstępuje od obciążania pozwanego nie uiszczonymi kosztami sądowymi.

Sygn. akt III C 1145/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 marca 2018 roku **Miejski Rzecznik Konsumentów w S.** działający na rzecz **E. K. (1)** wniósł o ustalenie, że:

1) kontrakt o nazwie: „Umowa Kompleksowa Dostarczania Paliwa Gazowego nr (...)_UK z dnia 7 lipca 2017 r zawarty pomiędzy E. K. (1) a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jest nieważny ze względu na skuteczne uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu,

oraz że:

2) żądane przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. roszczenie wynikające z wyliczenia kary umownej za przedterminowe zerwanie umowy (na podstawie § 3 ust. 1 umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego) nie istnieje.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że 7 lipca 2017 roku E. K. (1), jako konsument, zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę kompleksową dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK. Do zawarcia umowy doszło w mieszkaniu E. K. (1), a przedstawiciel pozwanej podkreślali, że jest pracownikiem

dotychczasowego dostawcy paliwa gazowego, tj. (...) Spółki Akcyjnej w W., jego wizyta związana jest z zamiarem obniżenia wysokości opłat za gaz ponoszonych przez konsumenta, zaś przedkładane E. K. (1) do podpisu dokumenty określał jako „ankietę”. Przedstawiciel pozwanej nie informował natomiast, że są jest pracownikiem firmy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., a zawarcie przedmiotowej umowy zmierza do zmiany dostawcy paliwa gazowego. Przedstawiciel pozwanej nie pozostawił E. K. (1) kopii podpisywanych dokumentów. E. K. (1), będąc osobą starszą (85-letnią), cierpiącą na problemy ze słuchem i wymagającą opieki osoby trzeciej, ufając twierdzeniom przedstawiciela pozwanej, podpisał bez czytania przedłożone mu dokumenty.

Nieprawidłowości w sposobie zawierania umów przez stronę pozwaną zostały wskazane w decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji z dnia 30 grudnia 2016 roku nr (...), zaś Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia pozwanej koncesji na obrót energią elektryczną.

O tym, że skutek podpisania przedmiotowej umowy nastąpiła zmiana dostawcy paliwa gazowego, E. K. (1) dowiedział się z korespondencji otrzymanej od swojego dotychczasowego dostawcy.

Pismem z dnia 5 września 2017 roku E. K. (1) skierował do P. P. i G. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych wyżej opisanej umowy – jako zawartej pod wpływem błędu, w treści pisma wskazując także na nieprawidłowości przy jej zawieraniu.

Pozwana nie uznała tego oświadczenia za skuteczne, nie ustosunkowała się merytorycznie do zarzutów konsumenta w zakresie okoliczności w jakich doszło do zawarcia umowy, wskazując fakt, że konsument podpisał przedłożone mu dokumenty.

Pozwana wobec cofnięcia jej pełnomocnictwa do zmiany dostawcy paliwa gazowego wypowiedziała konsumentowi umowę z dniem 18 września 2017 r. z jego winy, wskazując iż z uwagi na przedterminowe rozwiązania umowy naliczy opłatę jednorazową („wyrównawczą”), w wysokości 952 złotych.

W ocenie strony powodowej konsument ma interes prawny w przeprowadzeniu ustalenia, iż nie ma obowiązku zapłaty na rzecz pozwanej opłaty wyrównawczej z tytułu wypowiedzenia umowy, gdyż od tego ustalenia zależne jest usunięcie niepewności co do jego sytuacji prawnej.

Zdaniem strony powodowej okoliczności w jakich doszło do zawarcia przedmiotowej umowy oraz jej warunki, uzasadniają złożenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Wprawdzie konsument podpisał dokumenty przedłożone mu przez przedstawiciela pozwanej bez zapoznania się z ich treścią, lecz działał pod wpływem zapewnienia pracownika pozwanej, iż spowoduje to zachowanie dotychczasowej ceny paliwa gazowego, jak również był przeświadczony, że ma do czynienia z przedstawicielem dotychczasowego dostawcy. Konsument miał zatem mylne wyobrażenie o treści podejmowanej czynności prawnej (w tym co do strony umowy i atrakcyjności cenowej oferty). Nadto umowa przewidywała obciążenie konsumenta nie tylko opłatą z tytułu dostawy paliwa gazowego ale również opłatami dodatkowymi z tytułu „usługi dodatkowej” oraz „usługi pomiarowej (...), o czym konsument nie był informowany. Opłata z tego tytułu za wynosi 9,99 złotych brutto za każdy miesiąc trwania umowy. Zmiana umowy wiązała się również z koniecznością regulowania przez E. K. (1) rachunków prognozowanych w wysokości znacząco przewyższającej dotychczasowe opłaty ponoszone przez niego z tytułu dostawy paliwa gazowego. W tej sytuacji uzasadnione jest przyjęcie, że gdyby konsument nie działał pod wpływem błędu i ocenił sprawę rozsądnie, to nie złożyłby oświadczenia o zawarciu przedmiotowej umowy. Błąd dotyczył zatem treści czynności prawnej i był również istotny w rozumieniu przepisu art. 84 § 2 k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwana - (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.** oświadczyła, że uznaje powództwo w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. K. (1) była związany umową dostawy paliwa gazowego do gospodarstwa domowego przy ulicy (...) w S. z (...) Spółką Akcyjną w W..

Niesporne.

W dniu 7 lipca 2017 roku w mieszkaniu E. K. (1) w S. przy ulicy (...) pojawił się przedstawiciel firmy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. K. L.. Zapytał on E. K. (1), czy nie chce, żeby gaz był droższy, na co E. K. (1) oświadczył, iż istotnie nie chce wzrostu wysokości opłat. Następnie E. K. (1) podpisał przedłożony mu formularz umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 7 lipca 2017 r. bez zapoznania się z jego treścią.

K. L. wskazywał, iż podpisywany dokument jest „ankietą”. (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie informował E. K. (1), że wskutek podpisania umowy dokonał zmiany dostawcy paliwa gazowego, nie dookreślił jaką firmę reprezentuje i do zawarcia jakiej umowy nakłaniał. Nie pozostawił również żadnej kopii dokumentów podpisanych przez E. K. (1).

Niesporne.

W dacie zawarcia umowy E. K. (1) miał 85 lat. Jest on osobą słabosłyszącą i wymagająca opieki osoby trzeciej.

Niesporne.

Umowa kompleksowa dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 7 lipca 2017 roku została zawarta na czas określony 60 miesięcy.

Zgodnie z postanowieniem par. 1 pkt 3 i 8 (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zobowiązała się do dostarczania odbiorcy – E. K. (1) paliwa gazowego, a odbiorca zobowiązał się do jego kupna i odbioru dla punktu odbioru paliwa gazowego na warunkach określonych w umowie, ogólnych warunkach umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz cenniku promocyjnym.

Odbiorca uprawniony był do wypowiedzenia umowy, bez podania przyczyny, poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o wypowiedzeniu. Umowa ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu wpłynęło do sprzedawcy. Odbiorca może wskazać późniejszy termin rozwiązania umowy (par. 1 pkt.11 umowy).

Zgodnie z postanowieniem par. 3 pkt 1 umowy w przypadku wypowiedzenia przez odbiorcę umowy zawartej na czas określony przed upływem okresu 60 miesięcy, odbiorca zapłaci sprzedawcy opłatę jednorazową z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy zawartej na czas określony. Wysokość opłaty jednorazowej wynika z przemnożenia stawki 17 złotych przez liczbę pełnych miesięcy, o które została skrócona umowa zawarta na czas określony 60 miesięcy. Wskutek zakreślenia znajdujących się w treści umowy „okienek”, E. K. (1) wyraził zgodę na świadczenie przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. „usługi dodatkowej” opisanej w § 6 umowy i usługi pomiarowej (...) opisanej w § 7 umowy, zobowiązując się do uiszczania z tego tytułu kwoty 9,99 zł brutto miesięcznie. E. K. (1) nie był informowany przez pracownika pozwanej, iż poprzez zakreślenie odpowiednich „okienek” w treści umowy wyraża zgodę na świadczenie opisanych wyżej usług.

Niesporne, a nadto:

- umowa kompleksowa dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 7 lipca 2017 – k. 10-13.

E. K. (1) dowiedział się, że zawierając umowę kompleksową dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 7 lipca 2017 r. dokonał zmiany dotychczasowego dostawcy paliwa gazowego z korespondencji przesłanej przez (...) Sp. z o.o. w przedmiocie rozwiązania umowy, co następnie potwierdził w filii w/w Spółki.

Niesporne, a nadto:

- pismo z dnia 5 września 2017 r. – k. 16-16v.

W piśmie z dnia 5 września 2017 roku skierowanym do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. E. K. (1) oświadczył, że uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu o zawarciu umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK i cofa udzielone Spółce pełnomocnictwo do zmiany dostawcy paliwa gazowego.

W treści opisanego pisma E. K. (1) wskazał, iż w momencie podpisywania przedmiotowej umowy trwał w mylnym przekonaniu, iż pracownik pozwanej jest w istocie przedstawicielem dotychczasowego dostawcy paliwa gazowego. Nadto E. K. (1) wskazał, iż pracownik pozwanej zapytał go, czy chce żeby gaz był droższy, na co on odpowiedział, że nie chce, a wtedy pracownik pozwanej nakłonił go do podpisania dokumentu, który określił jako „ankieta”. W treści pisma E. K. (1) podniósł także, iż pracownik pozwanej nie dookreślił jaką faktycznie firmę reprezentuje i do podpisania jakiej umowy zachęca, jak również nie pozostawił mu kopii podpisanych przez niego dokumentów.

W dalszej treści pisma E. K. (1) zakwestionował sposób w jaki przedstawiciel pozwanej skłonił go do złożenia podpisu pod treścią umowy, celowo określanej jako mylnie jako „ankieta” oraz wskazał, iż cierpi z powodu osłabienia słuchu. Podniósł także, iż z racji niedysponowania kopią umowy, nie miał on możliwości zapoznania się z prawem do odstąpienia od umowy.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 5 września 2017 r. – k. 16-16v.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w piśmie z dnia 18 września 2017 r. zaprzeczyła, aby istniały przesłanki do złożenia przez E. K. (1) oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, wskazując, że z treści dokumentów, które E. K. (1) opatrzył własnoręcznym podpisem jednoznacznie wynika, że jest on stroną umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 7 lipca 2017 roku, a nadto, że została należycie pouczony o warunkach i terminie do złożenia skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od ww. umowy. Nadto w w/w piśmie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. poinformowała E. K. (2), że z racji cofnięcia przez niego pełnomocnictwa niezbędnego do prawidłowej realizacji umowy, uznaje łączącą strony umowę za wypowiedzianą z przyczyn leżących po stronie konsumenta.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 18 września 2017 r. – k. 14 - 15.

W piśmie z dnia 12 grudnia 2017 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. poinformowała E. K. (1), iż w związku z przedterminowym wypowiedzeniem umowy z winy konsumenta obciążyła go należnością w kwocie 952 zł, stwierdzoną w nocie obciążeniowej nr (...), płatną do dnia 14 grudnia 2017 r.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 12 grudnia 2017 r. - k. 17,

- nota obciążeniowa nr (...) – k. 18.

W piśmie z dnia 29 stycznia 2018 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., w związku z nieodnotowaniem wpłaty kwoty 952 złotych tytułem należności stwierdzonej notą obciążeniową nr (...), wezwała E. K. (1) do zapłaty wymienionej kwoty w terminie 14 dni, informując, iż w razie braku wpłaty skorzysta z usług zewnętrznej firmy windykacyjnej, jak również może skierować sprawę na drogę sądową.

Dowód:

- pismo z dnia 29 stycznia 2018 r. – k. 19-20.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

w zakresie swojej działalności zajmuje się m.in. dystrybucją paliw gazowych w systemie sieciowym, wytwarzaniem i handlem paliwami gazowymi oraz wytwarzaniem, przesyłaniem, dystrybucją i handlem energią elektryczną.

Niesporne, a nadto:

- informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS – k. 21-23.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zostało uznane przez pozwaną.

Podstawa prawna powództwa opiera się normę procesową dotyczącą powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego – art. 189 k.p.c.

Pozwana uznała powództwo w całości. W związku z powyższym pierwszoplanowo istotne w sprawie nie są rozważania dotyczące ustaleń stanu faktycznego (który należy ocenić jako niesporny), poza jednym kontekstem – dopuszczalności uznania powództwa.

Zgodnie z art. 213 par. 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, a może go nie uznać i nie uznać jego skutków w procesie, jedynie jeżeli jest ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, albo zmierza do obejścia prawa.

Należy uznać, że taka sytuacja nie ma miejsca w przedmiotowej sprawie, a biorąc pod uwagę treść ewentualnych zarzutów formalnych i ich możliwą nieskuteczność, uznanie powództwa nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie.

Uznanie z chwilą jego dokonania przez pozwanego wywołuje określone skutki zarówno procesowe, jak i materialnoprawne (wyrok SA w Krakowie z dnia 5 grudnia 2012 roku, sygn. I ACa 1061/12). Mając na względzie wskazaną myśl i określenie podstaw żądania, pogląd o braku przesłanek do zanegowania uznania przedmiotowego powództwa ulega wzmocnieniu. Jak wskazano - uznanie powództwa będące aktem dyspozytywnym obejmuje zarówno okoliczności faktyczne, jak i podstawę prawną danej sprawy, tzn. zespół obowiązujących przepisów, na podstawie których sąd ma wydać rozstrzygnięcie (tak: wyrok SN z dnia 9 listopada 2011 roku, sygn. II CSK 671/10).

Uznanie powództwa to czynność procesowa zmierzająca do rezygnacji pozwanego z obrony i zgoda na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (tak: wyrok SN z dnia 9 listopada 2011 roku, sygn. akt II CSK 70/11).

Sąd rozstrzyga o kosztach postępowania w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Działający na rzecz powoda nie poniósł kosztów procesu.

Koszty sądowe zostały zdjęte ze stron i Sąd odstąpił od obciążania nimi według reguły z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając na względzie powyżej przedstawione ustalenia i rozważania prawne orzeczono jak w formule sentencji przedmiotowego wyroku.

SSR Grzegorz Szacoń

Sygn. akt III C 1145/18

ZARZĄDZENIE

1. odnotować terminowe sporządzenie uzasadnienia;
2. odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanej;
3. odpis wyroku nieprawomocnego doręczyć M.R..K.;
4. zarządzenie do wykonania w terminie 7 dni;
5. akta do postępowania międzyinstancyjnego Przewodniczącej Wydziału lub ze zwrotką po doręczeniu za 30 dni.

S., dnia 6 marca 2019 roku

SSR Grzegorz Szacoń

S., dnia 6 marca 2019 roku

Karta kwalifikacyjna orzeczenia

1. Sygnatura akt: III C 1145/18
2. Wyrok z dnia 21 lutego 2019 roku.
3. Hasło tematyczne orzeczenia: Ustalenie stosunku prawnego.
4. Podstawa prawna orzeczenia: art. 189 k.p.c.
5. Nie publikować w Portalu Orzeczeń: z uwagi na zaistnienie przyczyny wyłączającej określonej w:

§ 1 ust. 2

§ 1 ust. 3

§ 1 ust. 6.

Sędzia - sprawozdawca

Sędzia SR Grzegorz Szacoń